

**Хмельницький політехнічний фаховий коледж
Національного університету «Львівська політехніка»**

Кафедра менеджменту

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **«Управління конкурентоспроможністю підприємства»**
(на прикладі ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»)

Виконав:

здобувач вищої освіти

ступеня бакалавр

спеціальності 073 Менеджмент

Сич Максим Русланович

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник

к.е.н. Павлова М.Б.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Хмельницький політехнічний фаховий коледж
 Національного університету «Львівська політехніка»
 Відділення Економіки та менеджменту
 Кафедра менеджменту
 Ступінь вищої освіти бакалавр
 Спеціальність 073 Менеджмент

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри менеджменту

В. Савицький
1 вересня 2022 р.

З А В Д А Н Н Я
НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Сичу Максиму Руслановичу
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління конкурентоспроможністю підприємства (на прикладі ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»)

керівник роботи к.е.н. Павлова Марина Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від
 «26» 10 2022 року №

2. Термін подання студентом роботи 15.05.2023

3. Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: нормативно-правові акти України, звітність підприємства, наукові публікації, довідкова література у сфері конкурентоспроможності підприємства, електронні ресурси мережі інтернет.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

суть та основні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства;
показники оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства та
фактори конкурентних переваг, методи та принципи оцінки управління
конкурентоспроможністю підприємства Загальна характеристика ТОВ
«ТЕХНО ПРОСТІР»; Аналіз ефективності фінансово-економічної діяльності
ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»; Оцінка управління конкурентоспроможністю ТОВ
«ТЕХНО ПРОСТІР»; Рекомендації щодо методів вдосконалення управління

конкурентоспроможністю підприємства; Заходи щодо вдосконалення управління конкурентоспроможністю ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».

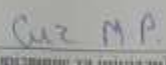
5. Дата видачі завдання 01.09.2022

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

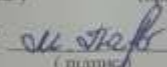
№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Підбір літературних джерел по темі дослідження	01.09.2022 – 28.10.2022	виконано
2	Збір та вивчення джерел інформації по темі дослідження.	01.11.2022 – 30.11.2022	виконано
3	Складання плану бакалаврської кваліфікаційної роботи	31.11.2022 – 15.12.2022	виконано
4	Написання вступу та першого розділу бакалаврської кваліфікаційної роботи	16.12.2022 – 27.01.2023	виконано
5	Перевірка та коригування першого розділу бакалаврської кваліфікаційної роботи	30.01.2023 – 28.02.2023	виконано
6	Написання другого розділу бакалаврської кваліфікаційної роботи	01.03.2023 – 31.03.2023	виконано
7	Перевірка та коригування другого розділу бакалаврської кваліфікаційної роботи	03.04.2023 – 14.04.2023	виконано
8	Написання третього розділу та висновків бакалаврської кваліфікаційної роботи	18.04.2023 – 12.05.2023	виконано
9	Перевірка та коригування бакалаврської кваліфікаційної роботи	15.05.2023 – 31.05.2023	виконано
10	Доопрацювання бакалаврської кваліфікаційної роботи після зауважень наукового керівника	01.06.2023 – 07.06.2023	виконано
11	Рецензування бакалаврської кваліфікаційної роботи	08.06.2023 – 12.06.2023	виконано
12	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	13.06.2023 – 15.06.2023	виконано
13	Захист бакалаврської кваліфікаційної роботи	3 20.06.2023	виконано

Студентка

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Анотація

Сич М.Р. Управління конкурентоспроможністю підприємства (на прикладі ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР») – Рукопис.

Дослідження на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент. – Хмельницький політехнічний фаховий коледж. Хмельницький. 2023.

У роботі висвітлено теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства та розроблені рекомендації щодо їх удосконалення.

Уточнено суть та основні аспекти понять «конкурентоспроможність підприємства» та «управління конкурентоспроможністю підприємства»; досліджено показники оцінки управління конкурентоспроможністю, фактори конкурентних переваг; уточнено методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю; на основі досліджених методичних підходів запропоновані напрямки посилення конкурентного становища суб'єкта господарювання.

Ключові слова: конкурентоспроможність, оцінка, управління.

SUMMARY

Sych M.R. Enterprise Competitiveness Management (on the example of LLC "TECHNO SPACE") – Manuscript.

Research for obtaining the first (bachelor) level of higher education in the specialty 073 Management. – Khmelnytskyi Polytechnic Professional College. Khmelnytskyi. 2023.

The work highlights the theoretical foundations of enterprise competitiveness management and develops recommendations for their improvement.

The essence and main aspects of the concepts of "enterprise competitiveness" and "enterprise competitiveness management" are clarified; indicators for evaluating competitiveness management, competitive advantage factors, methods, and principles of evaluating competitiveness management are examined; based on the researched methodological approaches, directions for strengthening the competitive position of the economic entity are proposed.

Keywords: competitiveness, evaluation, management.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Суть та основні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства.....	8
1.2 Показники оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства та фактори конкурентних переваг	15
1.3. Методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».....	Ошибка! Закладка не определена.
2.1.Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Аналіз ефективності фінансово-економічної діяльності ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».....	32
2.3. Оцінка управління конкурентоспроможністю ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»	39
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»	Ошибка! Закладка не определена.
3.1. Рекомендації щодо методів вдосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства ..	Ошибка! Закладка не определена.
3.2. Заходи щодо вдосконалення управління конкурентоспроможністю ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».....	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	13
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Актуальність теми. Для сучасного етапу формування ринкових відносин в Україні характерне посилення інтенсивності розвитку конкуренції. Неодмінною умовою виживання підприємства у сучасному ринковому середовищі є якісне управління його конкурентоспроможністю. Активне посилення конкурентного тиску, необхідність оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства, що займається торгівлею та обслуговуванням електропобутової техніки є актуальним і вимагає пошуку шляхів вдосконалення з метою втримання та посилення конкурентних переваг.

Дослідженню управління конкурентоспроможністю присвячено багато наукових праць зарубіжних та вітчизняних науковців. Теоретичні і методологічні основи вивчення конкурентних стратегій представлені в працях таких вчених як: Н.В. Грох, Л.І. Донець, Ю.М. Мануйлович, В.А. Павлова, М. Портер, А. Уїнт, Р.А. Фатхутдінов та інших. Теоретичним надбанням теорії конкурентоспроможності також є наукові праці вітчизняних економістів: Г.Л. Азоєва, В.Л. Дикань, С.М. Клименко, О.П. Литвинюк та ін.

Мета та завдання дослідження. Головною метою цієї роботи є обґрунтування теоретичних і методичних положень сутності та змісту оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства, визначення основних напрямків розвитку і зміцнення ринкового становища підприємства на основі підвищення управління конкурентоспроможністю.

Для досягнення визначеної мети сформульовано такі завдання:

- дослідити та систематизувати теоретичні положення, що характеризують сутність конкурентоспроможності та управління конкурентоспроможністю роздрібних торговельних підприємств на

споживчому ринку; розкрити зміст поняття «оцінка управління конкурентоспроможністю підприємства»;

- визначити показники оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства та фактори конкурентних переваг;
- узагальнити існуючі методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства;
- навести загальну та фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»;
- здійснити оцінку та проаналізувати управління конкурентоспроможністю підприємства;
- навести рекомендації щодо методів вдосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства;
- запропонувати заходи щодо вдосконалення управління конкурентоспроможністю ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».

Об'єктом дослідження є процес оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства (на прикладі ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»).

Предмет дослідження – теоретичні і практичні аспекти, методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю.

Наукова новизна. Уточнено суть та основні аспекти понять «конкурентоспроможність підприємства» та «управління конкурентоспроможністю підприємства»; досліджено показники оцінки управління конкурентоспроможністю, фактори конкурентних переваг; уточнено методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю; на основі досліджених методичних підходів запропоновані напрямки посилення конкурентного становища суб'єкта господарювання.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне застосування основних положень бакалаврської кваліфікаційної роботи полягає у можливому впровадженні їх у процес роботи ТОВ «ТЕХНО

ПРОСТІР» з метою покращення управління конкурентоспроможністю підприємства.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел з 34 найменувань. Матеріали роботи викладені на 63 сторінках, містять 8 рисунків і 20 таблиць.

ВИСНОВКИ

Динамічні умови ринку роздрібної торгівлі електропобутовою технікою спричиняють необхідність удосконалення компанією управління конкурентоспроможністю для закріплення довгострокових конкурентних переваг. У зв'язку з цим, робота спрямована на узагальнення науково-методичних основ та розробку практичних рекомендацій щодо оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства. За результатами дослідження отримані такі висновки:

1. Опрацювавши праці зарубіжних і вітчизняних науковців виявилось, що за різного трактування цього поняття, конкурентоспроможність підприємства розглядають у двох аспектах: як здатність до ефективного використання ресурсів, здатність конкурувати, або як концепцію, в основі якої існує звуження поняття «конкурентоспроможність підприємства» шляхом ототожнення його із поняттям «конкурентоспроможність продукції». Дослідивши поняття конкурентоспроможності підприємства з двох аспектів, можна сказати, що це план дій щодо досягнення та утримання вигідної конкурентної позиції на ринку за допомогою конкурентних переваг.

2. Визначено показники оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства та фактори конкурентних переваг. Досліджено, що конкурентоспроможність підприємства визначають ряд показників, таких як: економічний потенціал (активи, основний капітал, обсяг продажів, прибуток, рентабельність); репутація підприємства і дотримання договірних зобов'язань; ринкова стратегія; фінансове становище (платоспроможність, кредитоспроможність, структура капіталу); склад і професійний рівень її керівних працівників; менеджмент організації; збутовий потенціал (величина асортименту, наявність товарних запасів, рівень автоматизації і технології процесу збуту). Також оцінка управління конкурентоспроможністю

підприємства залежить від ряду параметрів: споживчі параметри, економічні, технічні, нормативні параметри.

3. Досліджено методи та принципи оцінки управління конкурентоспроможністю підприємства. Ці методи відрізняються за своєю сутністю та базою формування показників конкурентної поведінки. Їх використання може бути зручним в різних ситуаціях залежно від специфіки галузі, до якої належить досліджуваний об'єкт. Основними з них є: методи, що характеризують ринкові позиції залежно від продукції підприємства (матричні методи); методи, що характеризують рівень менеджменту підприємства; методи, які характеризують рівень фінансово-економічної діяльності. Охарактеризовано методи «якісної» діагностики управління конкурентоспроможністю підприємства: SNW-аналіз, PEST-аналіз, застосовано матрицю Мак-Кінсі та метод SWOT-аналізу. Особливістю сучасного методичного підходу до аналізу управління конкурентоспроможністю в контексті забезпечення конкурентоздатності підприємства на ринку полягає у необхідності використання не лише кількісних показників, які відображають фінансово-економічний стан підприємства, а й у розробці нових підходів та показників, які б дозволили оцінювати стан стратегічного потенціалу, визначати його рівень, враховуючи специфіку діяльності підприємства, галузеві та конкурентні умови тощо.

4. ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР» займається продажем та обслуговуванням електропобутової техніки, володіє складом, офісом, 8 роздрібними магазинами (три магазини в м. Хмельницький, і по одному в містах Житомир, Тернопіль, Летичів, Славута, Шепетівка). Також компанія надає послуги з ремонту та обслуговування техніки в сервісному центрі в м. Хмельницький. Компанія має відносно стійку фінансово-економічну позицію, що підтверджує її чистий дохід, який хоч у 2020 році дещо зменшився у порівнянні з 2019 роком, але вже у 2021 році збільшився на

17139,6 грн., порівнюючи з 2020 роком. Збільшення показника чистого доходу обумовлено зростанням кількісних обсягів реалізації товарів.

5. Ринок роздрібної торгівлі розвивається в умовах жорсткої конкуренції. На обмеженій території відбувається конкурентна боротьба за покупця та диспропорція між попитом та пропозицією, між об'ємами потреб та об'ємами реалізації. Тому, гостро постає необхідність розробки комплексної системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Провівши дослідження методом експертних оцінок бачимо, що найвищу конкурентоздатність має компанія ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР».. Стратегії, що використовуються компанією для ведення бізнесу зарекомендували себе з хорошої сторони, що змогло допомогти їй стати однією з провідних компаній із продажу та обслуговування електропобутової техніки.

6. За допомогою матриці GE/McKinsey виділено два сегменти діяльності ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР». Сегмент 1 (дрібна та середня побутова техніка) говорить про високу привабливість сегмента та середню конкурентоспроможність бізнесу в сегменті. Сегменту 2 (смартфони) характерна середня привабливість та середня конкурентоспроможність бізнесу в сегменті. Вхід в сегмент можливий в разі, якщо ринок має високий потенціал в майбутньому або компанія прогнозує посилення конкурентних переваг. За допомогою матриці обрано такі шляхи удосконалення конкурентоспроможності ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР»: посилення конкурентних переваг дрібної та середньої побутової техніки, обережне продовження бізнесу для продажу смартфонів.

7. Визначено, що посилення конкурентних переваг ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР» можна досягнути за двома підходами. Перший передбачає орієнтацію на споживачів та реалізується шляхом забезпечення лояльних умов купівлі та оплати, сервісного обслуговування, а також позиціонування компанії з точки зору надійності та фінансової вигоди. Другий підхід орієнтований на конкурентів та реалізується шляхом активної боротьби на

ринку (вдосконалення логістичної системи, забезпечення постійної наявності товарів). Поєднання цих двох підходів у єдиній стратегії посилення конкурентних переваг забезпечить компанії повноцінний перехід у зону лідерства на ринку. А дозволять зміцнити конкурентну позицію компанії рекомендації, що лежать в основі стратегічних напрямів розвитку.

Таким чином, можна стверджувати, що запропоновані на основі детального вивчення діяльності ТОВ «ТЕХНО ПРОСТІР» пропозиції щодо удосконалення управління конкурентоспроможністю дозволять у найближчій перспективі стати компанією №1 на ринку продажу та обслуговування електропобутових товарів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азоєв Г. Л. Конкуренція: аналіз, стратегія і практика. М. : Центр економіки і маркетингу, 1996. 208 с.
2. Балабанова Л.В. SWOT- аналіз – основа формування маркетингових стратегій: Навч. посібник . Л. В. Балабанової. Київ.: Знання, 2005. 301 с.
3. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: Монографія. Л.В. Балабанова, В.В. Холод. Донецьк: ДонДУЕТ ім. М.Туган-Барановського, 2006. 294 с.
4. Василенко В. А. Стратегічне управління: Навчальний посібник. В. А. Василенко, Т. І. Ткаченко. К.: ЦУЛ, 2003. 396 с.
5. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : Навч. посіб. В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. К. : Центр учбової літератури, 2003., с. 271
6. Володенков, С. В. Застосування SWOT-аналізу політичного іміджу в аспекті побудови стратегічної іміджевої концепції. С. В. Володенков. Вісник Миколаївського університету. Серія 12. Політичні науки: науковий журн. 2010. № 2. С. 17-35.
7. Гончарук П.А. Конкурентоспроможність – необхідна умова функціонування підприємства. Держава та регіони. 2014. № 2. С. 62 – 65.
8. Грох Н.В., Томчук О.Ф. Дослідження основних методичних підходів оцінки конкурентоспроможності підприємства. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=19220>].
9. Гурков І. Б., Титова Н. Л. Тенденції зміни конкурентоспроможності вітчизняної продукції.Маркетинг. 1997. № 1. С. 20-31.

10. Дергачова В. В. Формування конкурентних переваг підприємств в умовах різновекторної інтеграційної спрямованості. В. В. Дергачова, Т. В. Трихліб. Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". 2013. № 10. С. 81-86.
11. Дикань В.Л. Стратегічне управління конкурентоспроможністю як чинник інноваційного розвитку підприємства. В.Л. Дикань. Маркетинг: теорія і практика. Луганськ, 2010. №16. С. 55–58.
12. Должанський І. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб./І. Должанський, Т. Загорна. К. : Центр навч. л-ри, 2006. 384 с.
13. Донець Л. І. Базові принципи сучасної парадигми управління конкурентоспроможністю підприємства. Л. І. Донець, А. А. Донець. Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2012. № 1 (5). Т. 2. С. 101 – 106.
14. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти : монографія. К. : ДАКККіМ, 2006. 160 с. 11. Іщук С. О. Виробничий потенціал промислових підприємств: проблеми формування і розвитку : монографія. Львів: ІРД НАН України, 2009. 278 с.
15. Економіка підприємства : навч. посіб. Білецький Є. О. та ін. ; за ред. Є. О. Білецького. Суми : ДВНЗ «АБС НБУ», 2014. 154 с.
16. Зав'ялов П.С., Лозовський Л.Ш., Поршнєв А.Г., Райзберг Б.А. Маркетинг. М. : Економіка, 2000. 362 с.
17. Капліна, О.В. Оцінка конкурентоспроможності масового товару. – М.: АСТ, 2006. 488 с.
18. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: [навч. посіб.] С. М. Клименко, О. С. Дуброва, Д. О. Барабась, Т. В. Омеляненко. К. : КНЕУ, 2006. 527 с.
19. Конкурентоспроможність організації в умовах кризи: економіка, маркетинг, менеджмент . Фатхутдинов Р. А. М.:Видавничо-книготорговий центр «Маркетинг», 2002. 544 с.

20. Костусєв О. Конкурентне середовище в Україні: стан та тенденції розвитку. О. Костусєв, М. Пугачова. Конкуренція. 2007. № 4, 114с.
21. Кристюк О. Оцінювання конкурентоспроможності підприємств у забезпеченні вибору конкурентної стратегії. О. Кристюк. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2014. Вип. 37(2). С. 17-21.
22. Куденко Н.В. Маркетингові стратегії фірми: Монографія. К.: КНЕУ, 2002. 245 с.
23. Кузьмін, О. Є. Методи аналізування конкурентоспроможності підприємств. О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, О. П. Романко. Науковий вісник НЛТУ України. 2011. Випуск 21.10. С. 159–166.
24. Кулиняк Ю. І. Проблеми визначення сутності конкурентної стратегії організації. Ю. І. Кулиняк. Вісник Національного університету «Львівська політехніка» «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2011. № 714. С. 87-95. , с. 93
25. Литвинюк О.П. Основні чинники впливу на конкурентоспроможність підприємств хлібопекарської галузі. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Економічні науки. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2015. № 2 (18). С. 56 – 63.
26. Лобанов М.М., Осипов Ю. М. Основні принципи оцінки конкурентоспроможності продукції .Маркетинг. 2001. №6(26). С. 53-58.
27. Мануйлович Ю.М. Дослідження сутності та трактування поняття конкурентоспроможності підприємства. Ю.М. Мануйлович. Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми : ВТД «Університетська книга», 2013. № 4. С. 274-282.
28. Масляєва О. О. Використання SWOT-аналізу як інструменту для вибору конкурентної стратегії на прикладі ТОВ «Синельниківський

молочний завод». О. О. Масляєва. Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. 2016. № 3.

29. Матвеев В. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Уклад.: В. В. Матвеев, В. М. Парій, А. В. Некрасова. К: НАУ, 2010, 367 с.

30. Мельник Т. С. Удосконалення теоретико-методичних засад управління конкурентоспроможністю підприємства та оцінки його конкурентного статусу. Т. С. Мельник. Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Проблеми економіки транспорту. 2015. Вип. 9. С. 19-29.

31. Новицька Н.І. Управління якістю продукції: навч. посібн. Н. І. Новицька; під ред. Н. І. Новицької. Мінськ: Нове знання, 2014. 367с.

32. Отенко В. І. Конкурентні переваги підприємницької діяльності. В. І. Отенко. Бізнес Інформ. 2014. № 4. С. 290-295.

33. Олещук М. Г. Специфічні особливості проведення оцінки рівня конкурентоспроможності банківських послуг для фізичних осіб. М. Г. Олещук. Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків [Текст] : збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 жовтня 2011 р.) Черкаси : ЧІБС УБС НБУ, 2011. С.118-119

34. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. О-57 Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2006. 272 с.

35. Осташков А.В. Маркетинг: навч. посібник. А.В. Осташков. Пенза, 2005. 296 с.

36. Павлова В.А. Конкурентоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія: монографія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. 352 с

37. Павлова В.А. Фактори, що формують конкурентоспроможність. В.А. Павлова. Європейський вибір України: проблеми теорії та практики

реалізації: Матеріали міжн. наук.-практ. конф. Д.: Вид-во ДУЕП. 2003. С. 76–78.

38. Погребняк, Д. В. Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства. Д. В. Погребняк. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. 2011. Випуск 32. С. 45–51.

39. Полинська Г. А. Інформаційні системи маркетингу: посібник і практикум для академічного бакалаврату. Г. А. Полинська. М. : Видавництво Юрайт, 2014. 370 с.

40. Порохня В. М. Стратегічне управління.: Навч. посіб. В.М. Порохня, Т.О. Безземельна, Т.А. Кравченко. К.: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.

41. Портер. М. Конкуренція.: Пер. з англ.: Уч. сел. М.: Видавничий дім «Вільямс», 2000. 495 с.

42. Потенціал підприємства: формування та використання: Підручник. Касьянова Н. В. та інші ; за ред. Н. В. Касьянової. вид. 2-ге, перероб. та допов. К. : ЦУЛ, 2014. 248 с. 8.

43. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник. М.Г. Саєнко. Тернопіль: «Економічна думка». 2006. 390 с.

44. Сахно І. В. Аналіз основних методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємств. І. В. Сахно. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2012. № 2, Ч. 2. С. 385–390.

45. Сисоєва О.А. Фактори конкурентоспроможності підприємства: підходи і складові. О.А. Сисоєва. Економіка і управління. Економічні науки. 2010. № 12 (73). С. 283–287.

46. Томпсон А. А. Стратегічний менеджмент: концепції і ситуації для аналізу. А.А. Томпсон, А.Дж. Стрікланд. 17-е вид.; пер. з англ. М.: ИД «Вільямс», 2007. 928 с.

47. Фатхутдінов Р. А. Конкурентоспроможність організації в умовах кризи: економіка, маркетинг, менеджмент. М. : Видавничо-книготорговий центр «Маркетинг», 2002. 892 с.

48. Хмеленко І. І. Дослідження підходів щодо управління конкурентоспроможністю підприємства. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». 2010. № 60.
URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vcpi/TPtEV/2010_60/NTU_XPI_60_2010_9.pdf

49. Porter M. Competition. USA: Harvard Business School Publishing Cooperation, 2008. – 544 с.

50. Wint A. Competitiveness in small developing economies: insights from the Caribbean. Canada: University of the West Indies Press, 2003. 222 с. URL: <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=10431044>